

Kallelse till SVIF:s årsmöte 2004

Härmed kallas till årsmöte tisdagen den 20 april 2004, kl. 18–22 i Medborgarhuset, Medborgarplatsen 2 på Södermalm, Stockholm. Ingång mitt på Medborgarhuset, uppför yttertrapporna.

Årets möte är både innehållsrikt och omfattande:

- Kort presentation av Medborgarhusets historia.
- Årsmöte
- SVIF-pristagaren presenteras och priset delas ut. Pristagaren har ordet.
- Kjell Olofsson, stabchef vid Idrottsförvaltningen i Stockholm pratar om idrottsnämndens verksamhet förr och nu.
- Buffé

Kvällen avslutas som sina föregångare med en subventionerad eftersits. Den som avser att närvara på **eftersitsen** måste meddela detta till under-tecknad senast tisdagen 16 april via e-post: leif.yttergren@ihs.se eller tel: 08-4022290 (även telefonsvarare).

Väl mött!

Leif Yttergren
sekreterare

Förslag till dagordning vid Svenska idrottshistoriska föreningens årsmöte 2004-04-20

1. Mötet öppnas
2. Fastställande av dagordning
3. Fråga om stadgeenlig kallelse
4. Val av ordförande och sekreterare för mötet
5. Val av justeringsperson
6. Styrelsens verksamhetsberättelse
7. Ekonomisk rapport
8. Revisorernas rapport
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
10. Val av styrelsen, tillika föreningens ordförande
11. Val av styrelseledamöter
12. Val av revisorer och en suppleant
13. Val av valberedning
14. Årsavgift
15. Motioner
16. Övriga ärenden
17. Mötet avslutas

Disputation i idrottshistoriskt ämne

Idrottshistorikern och styrelsemedlemmen i SVIF Johan R. Norberg disputerar fredagen den 23 april vid humanistiska fakulteten vid Stockholms universitet.

Johan R. Norberg (f. 1969) är doktorand vid Historiska institutionen, Stockholms universitet och universitetsadjunkt på Malmö högskola. Han var redaktör, tillsammans med Jan Lindroth, och en av författarna till boken *Ett idrottssekel. Riksidrottsförbundet 1903–2003* (Informationsförlaget 2002). *Idrottens väg till folkhemmet* är Johan R. Norbergs doktorsavhandling.

Idrottens väg till folkhemmet. Studier i statlig idrottspolitik 1913–1970.

Ända sedan början av 1900-talet har idrottsrörelsen uppburit ett regelbundet – och med tiden synnerligen omfattande – statsunderstöd. Utan tvekan har detta varit av stor betydelse för idrottens utveckling till en av Sveriges största massrörelser. Men samtidigt aktualiserar statens stöd ett frihetsproblem. Hur stort inflytande har egentligen staten över svensk idrott? Vilka är statens idrottspolitiska intressen och är de förenliga med tanken på en fri och självständig "folkrörelse"?

I *Idrottens väg till folkhemmet* analyserar Johan R. Norberg förhållandet mellan staten och idrottsrörelsen från statsanslagets tillkomst 1913 fram till riksdagens stora idrottspolitiska beslut "Idrott åt alla" 1970. Boken är tematiskt uppbyggd och innefattar studier av det statliga idrottsanslagets utveckling, Riksidrottsförbundets myndighetsroll och idrottens skattefrågor. Redogörelsen är både en ingående granskning av statens idrottspolitik och en bred skildring av idrottsrörelsens framväxt och intåg i det svenska välfärdssamhället.

Avhandlingen ges ut av SISU-idrottsböcker och är på 491 sidor.

Disputationsakten som är öppen för allmänheten äger rum vid Stockholms universitet i hörsal D8, hus D, Södra huset, Frescati, fredagen den 23 april 2004, kl. 10.00.

Fakultetsopponent är professor Tommy Lundström.

Abstract

Norberg, Johan R, 2004: Sport's Road to the Welfare State. Studies in Swedish government policy towards sport, 1913–1970. 491 pp. Language: Swedish, with a summary in English. ISBN 91-85138-14-2, ISSN 1652-3180

Swedish sports, with their unified/uniform organisation and democratically evolved structure, represent in many ways the archetype of a popular movement. However, the sports movement has also since the beginning of the 1900s received regular – and over time substantial – state support. In addition, the main sports organisation, *Sveriges riksidrottsförbund*, (RF) has developed a close co-operative relationship with government powers. This intimate sport-and-state relationship highlights a question regarding organisational autonomy: has it been possible for the sports movement to retain its autonomy while at the same time accepting public funds? Or, put another way: how are we to comprehend government politics vis-à-vis sport? As a strategy to control the voluntary movement, or an attempt to encourage its independence?

As shown by these questions, the aim of this thesis is to produce a characterisation of the state's relationship with the sports movement. More tangibly: to analyse how the relationship between the autonomy of sports clubs and associations, and government control, was resolved in Swedish sports politics between 1913 and 1970.

Theoretically, the investigation takes its starting point in a politico-philosophical discussion on “what the state *should* be doing”. Three idealtypically-constructed positions on how the state can act towards the sports movement are presented: passive neutrality, active neutrality and perfectionism. In regard to an adjacent question, “what the state *can* do”, a perspective of legitimacy is applied, signifying that the state's possibilities of political control are limited by the sports movement's propensity for autonomy.

The subsequent empirical study is divided into three themes: government economic support for the sports movement, the role of RF as an authority, and the taxation of sport. The investigation shows that active neutrality was a dominating principle in the state's relation to the sports movement. The primary aim of economic support for sport was not in order to govern, but to strengthen the movement's character of a voluntary and independent mass movement. But the state's neutrality was not unconditional. The government demanded extensive measures designed to control the use of public funds. Moreover, the principle that economic support was not a gift was clearly emphasised. Attached to the grant was thus the condition that the movement itself took on the responsibility of ensuring sport's development as wholesome, voluntary and idealistic. This policy can be most easily understood as an *implicit contract* between the state and RF. Its main function was ensuring the sports movement's right to both state support and a relatively high degree of autonomy, conditional upon it reciprocating by voluntarily bearing a public welfare responsibility.

Historiska frågan

I förra numret ställde Per Kunkell, Västmanlands Idrottsförbund, frågan: Vem var "Boll-Kalle"?

Liss Bossmark, Varbergs Idrottshistoriska förening, tror på följande: "Efter lite efterforskning och frågande, bland annat av min "guru" som snart är 90 år och kan allt om idrott, delar jag hans uppfattning att bollkalle som begrepp bör knytas till tennis. Denna sport utövades ju i början bara av det högre klasstån- det med Kung Gustav V i spetsen. Redan tidigt fanns det bollpojkar som hjälpte spelarna med förflugna tennisbollar. Inhägnader av nät var inte så vanligt i spelets begynnelse."

Och så har vi fått en ny fråga, en klassiker kan man väl säga: "Varför är det så att (i princip) man alltid springer/kör/cyklar motsols på en oval bana (exempelvis friidrott, trav, velodromcykel, speedway)? Medan man på icke-ovala banor fär- das medsols (roadracing, go-kart, rallycross, motocross, Formel I). Finns det en historisk förklaring på detta? undrar Mikael Fulton i Stockholm.

Kontakta gärna redaktionen om ni tycker att ni har ett svar.

Idrottshistoria i Sverige

Arkivens dag

Idrott, kropp och hälsa

Thomas Lundgren

Idrott, kropp och hälsa var temat för Arkivens dag 2003. Under Arkivens dag lördagen den 8 november var det öppet hus på många arkivinstitutioner runt om i landet. Inom ramen för årets tema "Idrott, kropp och hälsa" bjöds på olika aktiviteter, bland annat föreläsningar, utställningar och visningar.

Vid Riksarkivet i Stockholm öppnade utställningen "Idrottsarkiv i Riksarkivet". Besökarna kunde även lyssna på intressanta föredrag: arkivrådet Lars-Olof Welander berättade om idrottsarkiven i Riksarkivet, idrottshistorikern Torbjörn Andersson talade om fotbollens kulturhistoria och Daisy Idla visade film och presenterade sin pappa Ernst Idlas skapelse Idlaflickorna.

Bodil Ulate Segura, före detta arkivarie vid Riksarkivet, stod för dagens sista framträdande och tog upp den personhistoriska forskningen.

Den som ville kunde gå på guidad tur i bergsmagasinen eller se demonstra- tioner av databaser med historisk information. Det visades också prov på hur handlingar kan lagas och konserveras.

På utställningsskärmar presenterades Riksarkivets heraldiska verksamhet.

Utöver detta fanns diverse saker till försäljning, som till exempel muggar, t-shirts och böcker.

I samband med ombyggnad finns för närvarande Stockholms stadsarkivs forskarsal i Riksarkivet. Stadsarkivet passade därför på att under arkivens dag visa upp delar av sin verksamhet på Riksarkivet. Här fanns utställningsmontrar och man demonstrerade CD-skivor om Stockholms historia.

Sveriges släktforskarförbund och föreningen DIS-ÖST (DIS = datorhjälp i släktforskningen) fanns också på plats och informerade om vad man sysslar med. Drygt 300 personer besökte Riksarkivet under dagen, vilket får ses som en godkänd siffra då konkurrensen från andra arrangemang i Stockholm var tuff denna dag.

Rikskonferens i Karlstad

Värmlands Idrottshistoriska Sällskap (VIS) står som värd för Idrottshistoriska rikskonferensen 2004. VIS har arbetat fram ett gediget program till 11-12 september. Den första dagen hålls konferensen i Värmlands museum och på söndagen är det Löfbergs Lila Arena som står som värd. Där har VIS också sitt kansli och sin utställning. Det är alltså inte bara Färjestad som huserar där.

Inbjudan skickas ut under april.

Här nedan presenteras det synnerligen livaktiga sällskapet av hedersledamoten Kjell Fredriksson.

Från 13 till 850 på 20 år

Kjell Fredriksson, Värmlands Idrottshistoriska Sällskap

En solig marsdag 1984 möttes tretton personer i konferenslokalen i Sundsta bad- och idrottshus i Karlstad med avsikten att bilda Värmlands Idrottshistoriska Sällskap (VIS).

Det låg mycken planering bakom. Värmlands Idrottsförbund hade sommaren före, tillsammans med Värmlands museum, genomfört en stor idrottsutställning. Museets årsbok 1983 hade helt ägnats åt Värmlandsidrotten. I årsboken fanns en artikel av Kjell Fredriksson med titeln "Värmlands Idrottshistoriska Förening – vad ska den syssla med?"

Genom Lars Gustavsson och James Falkman kom det nybildade sällskapet att samarbeta intimt med Värmlands Idrottsförbund, något som visat sig mycket värdefullt.

VIS valde efter en del diskussioner att inte satsa på att bygga upp ett idrotts-historiskt museum utan på att anordna idrottshistoriska caféer runt om i Värmland och att satsa på att ge medlemmarna en så bra kontinuerlig information

som möjligt. Detta har gjort VIS till ett av landets mest framgångsrika idrotts-historiska sällskap. Drygt 150 idrottshistoriska sammankomster har det blivit under de gångna åren. Sällskapets tidskrift Visaren anses av många som en av de allra bästa idrottshistoriska tidskrifterna i landet. Det är en styrka att i styrelsen ha yrkesjournalister som kan skriva och redigera!

VIS har under årens lopp "stått fadder" till flera andra regionala idrotts-historiska sällskap.

Under de senaste åren har VIS i samarbete med Färjestad i Löfbergs Lila Arena kunnat bygga upp en mindre idrottshistorisk utställning. Under året har VIS gett ut en bok om värmländska olympier. I vår har arbetet att starta idrotts-historiska föreningar i alla Värmlands kommuner inletts. Karlstads Idrotts-historiska Förening har konstituerats. Sedan många år finns Karlskoga Idrotts-veteraner.

Att VIS är en etablerad organisation inom värmländskt idrotts- och kulturliv fick vi ett fint bevis på, när VIS erhöLL Landstingets i Värmland folkrörelse-stipendium år 2003.

Framtiden har många utmaningar: Att få fler tjejer att intressera sig för idrotts-historia, att sänka medelåldern bland våra medlemmar, att få de aktiva att intressera sig för idrottshistoria, att få de idrottshistoriskt intresserade att inte bara intressera sig för anekdoter utan bredda intresset till att se idrottshistoria som en del av en större samhällshistoria - och detta gäller då historia både på riks- och lokalnivå. Och om inte detta räcker så har vi ju uppgiften att föra in VIS och dess verksamhet i den nya teknikens värld. Internet ger nya spännande möjligheter för det idrottshistoriska arbetet.

När tjugooårsjubileet firas kan det ske med stolthet men sedan gäller det att hugga i igen. I september står VIS som värd för den vartannat år anordnade idrottshistoriska rikskonferensen.

Det var tretton oroliga grundare den där marsdagen för tjuugo år sedan. Nu är medlemsantalet cirka 850!

En gångare om en annan

Stefan Ingvarsson

John Ljunggren, Värnamo Gångklubb, var en av världens absolut främsta tävlingsgångare på långdistans under åren 1946–1964 med sex världsrekord, guld, silver och brons i Olympiska spelen samt guld och silver i Europamästerskapen.

Johan Artur Ljunggren föddes i Forsheda, utanför Värnamo, 9 september 1919. Efter utbildning på Pålssons Handelsinstitut i Stockholm 1941–1942 arbetade han till största delen som kamrer.

Den 12:e april 1936 debuterade han i gångsammanhang genom att bli fyra på 10 km vid en tävling i Bredaryd. Det skulle dröja fram till 1946 innan John

John Ljunggren tar guld vid OS i London 1948.

Ljunggren fick sitt internationella genombrott genom att bli europamästare på 50 km vid EM i Oslo.

Vid Olympiska spelen i London 1948 kablades John Ljunggrens namn ut över världen som spelens förste olympiske guldmedaljör. Den asketiskt tunne och lätta Ljunggren klarade hettan i Londons olympiska spel bra. Men i kyliga Helsingfors fyra år senare hade han stora problem och blev nionde man, trots att han var bättre tränad än någonsin i sin karriär och hunnit sätta två godkända världsrekord.

Under spelen i Melbourne 1956 tog John Ljunggren ensam lika många olympiska poäng som hela friidrottsgruppen genom brons på 50 km och fjärde plats på 20 km. Prestationen blev inte sämre av att John några dagar före loppet drabbats av blodförgiftning i en tå och hotats av startförbud.

41 år gammal startade John Ljunggren i sitt fjärde olympiska spel, i Rom 1960. Det var lika varmt som i London 1948 och det var nära att han kopierat guldbragden från London tolv år tidigare. Efter att ha blivit nerkyld av en hink iskallt vatten från en funktionär tappade John viktiga sekunder, men bärgade silvermedaljen. Han startade även på 20 km och fick en fin sjundeplacering.

Ljunggren avslutade sin lysande olympiska karriär i Tokyo 45 år gammal genom att starta på 20 km och 50 km. Men resultatet i det kalla regnvädret blev inte vad man hoppats på, 19:e respektive 16:e plats.

Det som är mest uppseendeväckande med smålänningens karriär är inte bara olympiska medaljer utan även det intensiva tävlingsprogram som startade efter elitidrotten. Under sin gångkarriär genomförde han 543 gångtävlingar med vinst i 364. Han startade och fullföljde i ytterligare 103 tävlingar i orientering, cykel, skidor och terränglopp. Som oldboy mellan 1965–1992 blev det ytterligare 857 olika tävlingslopp. Detta resulterade i VM-guld för veteraner 1977 samt EM-guld 1982 i tävlingsgång. Totalt har Ljunggren medverkat i 1 498 tävlingar!

Fenomenet John Ljunggren har personifierat den småländska symbolen för seghet, envishet och uthållighet. Detta verifieras även genom att han under sin skolgång och arbetskarriär aldrig varit borta en enda dag på grund av sjukdom. När han var tvungen att ta ledigt från arbetet så arbetades timmarna av med sena kvällar.

Under de 60 år som John Ljunggren tränat och tävlat har den sammanlagda längden blivit mer än sju varv runt jorden eller över 28 000 mil! Få svenska idrottsmän har haft en längre, intensivare och mer framgångsrik karriär än kamrer Ljunggren.

Textförfattaren Stefan Ingvarsson är själv tvåfaldig olympier i gång. I Mexiko 1968 blev han åttonde man på 20 km och i München fyra år senare slutade Stefan på 15:e plats i 50-kilometersloppet. Ingvarsson har också varit förbundskapten i gång under 13 år.

John Ljunggrens imponerande prissamling.

Som jag minns det: Basket i Baltikum

Wolf Lyberg

Med tanke på EM i basketboll i Sverige förra året – och Litauens seger som framställdes som en sensation – kan det vara på sin plats att påminna om tidigare framgångare. Visserligen är det över 60 år sedan landet vann EM, men folk tycktes glömma bort att Litauen tagit OS-brons 1992, 1996 och 2000.

Låt mig berätta en märklig historia. Skrivaren pryade hösten 1938 på Svenska Dagbladet (fast han officiellt läste statistik på universitetet (tillsammans med en senare ”kändis” vid namn Olof Palme. En av redaktörerna på SvD var Gustaf ”Lulle” Johansson, legendarisk ishockeyfigur i Sverige och proffs i Tyskland.

En dag kom en gentleman vid namn Sundberg upp på redaktionen. Han arbetade på Atlas Copco (eller var det LME) i Kalhäll. Hans ärende var att erbjuda ”Lulle” att följa med som färdledare till Baltikum för ett gäng i Sverige stationerade mormoner. ”De sista dagarnas heliga” hette de och de hade sin kyrka på Svartensgatan intill Slussen.

”Lulle” hade inga möjligheter att komma ifrån utan rekommenderade den då inte ännu 22 år gamla pryon, väl vetande att tyska var mitt modersmål. Plötsligt var jag utsedd till överledare för elva mormoner plus tre svenska korgbollspelare från Sundsvall. Korgboll var då fortfarande den gängse benämningen på sporten som kommit till Sverige via Tyskland. Något förbund fanns inte – det var handbollen som administrerade idrotten.

Så det blev att snabbt bekanta sig med spelarna. Och varför plötsligt tre från Sundsvall?

Två av de elva amerikanerna (Grant och Orton) var stationerade i Sundsvall där det redan fanns sju-åtta lag. De hade rekommenderat dessa tre spelare:

- Sven Asp, Polisens IF (senare länspolischef).
- Ivar Jonsson, Läroverkets IF (senare kriminalkommisarie).
- Lars Erik Olsson, Jaktfalkens IF (plåtslageri senare).

Av dessa är de två senare ännu i livet och den sistnämnde har visat sig vara en mångsidig herre med landskamper i basket (EM i Moskva) 1953, SM i tennis med Torsten Johansson, i GIF Sundsvalls fotbollsläva samt EM i tennis med Åke Eliasson samt därtill 87 Norrlands-mästerskap och 155 DM-tecken.

Vår resa startade från Skeppsbron med båt till Reval (numera Tallinn) och sedan med tåg via Dorpat (nu Tartu) till Kaunas (Vilnius), Riga och så hem med båten 27 mars. Vi hade ett charmerande resällskap på båten i Vera Nömmik, Estlands stora tennisstjärna.

Alla skall veta att det inte var de bästa tiderna att resa utomlands på. Nazisterna hade marscherat in i Böhmen-Mähren, i Spanien rasade inbördeskriget och Madrid kapitulerade för Francos trupper och i hemmatidningarna annonserades på helsidor om allmän mobilisering.

Låt mig med en gång konstatera att ett mer disciplinerat idrottgäng än dessa

mormoner har jag bara mött en gång – det var det indiska barfotalandslaget i fotboll 1952 på en rundresa i Europa.

Ingen enda av mormonerna rökte eller drack, inte sprit och inte ens the eller kaffe, utan bara vatten. De var perfekt tränade, alla hoppade över 175 cm i höjd och stjärnan Grant hade gjort 194 cm i höjd och 14,6 på korta häcken. De var alla oroliga för hur det skulle gå eftersom de länge saknat motstånd och balterna var bäst i Europa.

Det spelades sex briljanta matcher och resultaten blev (publiksiffra inom parentes, utsålt i alla matcher):

• SK Kalev i Tallinn	29–36	(2 500)
• ASK Dorpat	36–54	(3 000)
• Vilnius stadslag	26–37	(6 000)
• Litauens landslag	34–68	(6 000)
• Lettlands landslag i Riga	28–68	(5 000)
• Rigas stadslag	43–37	(5 000)

För mig, som aldrig sett en riktig basketmatch, blev detta en upplevelse. ”Mitt” lag kunde mäta sig med de flesta, men hade ingen matchvana och dålig försvarstaktik. Motståndet var stenhårt. I Vilnius-matchen fanns det fyra amerikanska ex-proffs, bland dem den legendariske bjässen Frank Lubin (as), som emigrerat till USA och deltog med caterpillars lag som representerade USA och tog guld i Berlin-OS 1936.

Den 208 cm långe Lubinas var fenomenal i sina skott och passningar.

I Riga utklassades det tröttkörda laget, men efter en vilodag togs en fin seger i slutmatchen. Matcherna i Riga spelades i militära anläggningar och en rad generaler var närvarande, bland andra överbefälhavaren. Detta innebar för den unge, svenske ledaren att hålla sitt livs första tal offentligt på tyska...

Bland alla minnen minns jag särskilt Kaunas, där vi bland annat bevistade premiären på ”Snövit och dvärgarna”. På hemvägen höll det på att gå riktigt illa. Tre dagar tidigare hade nazisterna marscherat in i Memel (Danzig) och det var hotande nära. På väg hem till hotellet omringades vi av en hop ilska och med tillhyggen utrustade som ville ge oss stryk.

Som tur var lyckades vår guide förhindra våldsamheter. Varför detta hot? Jo, det visade sig att de litauiska nazisterna alltid gick klädda i mörkblå golfbyxor och vita långstrumpor. Detta var då högt mode i Sverige och fyra av oss gick klädda så. Märkligt nog minns jag fortfarande filmtiteln på litauiska (med reservation för stavningen): ”Schnegule et septime nykstukai”.

I Riga hände det otroliga att vi fick ett telegram från Paris som inbjöd hela truppen för tre matcher i Frankrike. Flyg skulle hämta oss, men efter kontakter med Stockholm fick vi reseförbud.

Eftersom inget förbund existerade, beslöt vi på hemresan att bilda ett sådant. Själv åtog jag mig att översätta reglerna från engelska och dels sända ut inbjudningar till alla klubbar vi kände till.

Vi kom hem 28 mars och arbetet började omedelbart. Men redan 21 april

inkallades jag för 175 dagar. Hemförlovades, men åkte in igen 13 januari 1940 med hemförlovning 17 december. Det blev ytterligare påspädning 1941.

Redan 1939 hade jag börjat arbeta på Idrottsbladet och var beredd att skriva basketboll, men Sven Lindgren (då redaktionschef) förklarade:

– Glöm bort basketen, det tar tid innan den slår igenom. Du skall börja lansera handbollen och bli allmänreporter.

Det blev slutet på min basketkarriär och början på många år inom handbollen. Så flitig i spalterna att jag senare valdes till sekreterare i Svenska Handbollförbundet och så småningom blev med i UK (tillsammans med Curt Wadmark och Sven Rydell) och till och med var med om att 1946 återuppliva det internationella handbollförbundet där jag blev skattmästare (och ägerade sekreterare) i fyra år.

Svenska Basketbollförbundet startades sedan 1953.

Det har inte blivit så många basketmatcher "live" sedan, men i Moskva 1980 blev det en briljant match mot Italien. Visst var "Jonte" Karlsson, Sten Feldreich, Leif Yttergren och Peter Gunterberg spelare man minns. Det blev en NBA-match i Garden med Knickerbockers mot Los Angeles och så förstås Dream Team i Barcelona 1992.

Men inte ens "Magic" Johnson kan konkurrera ut min första stora idol – Frank Lubin.

Tiden förgår, men minnet består.

Tilltalade ämnen i Malmö

Roger Gottfridsson, frilansjournalist, och tidigare sportchef på Arbetet i Malmö

För tredje gången arrangerades i Malmö 6–7 november 2003 ett idrottshistoriskt symposium. Såväl antalet deltagare som geografisk spridning vad det gäller verksamhetsorter var större än vid tidigare tillfällen.

Ämnesvalen tilltalade uppenbarligen deltagarna. Diskussionerna kring de olika föredragen var många och engagerade. Deltagarnas åsikter om symposiet kan lämpligen sammanfattas, "utmärkt, det klart bästa symposiet hittills".

Programmet spände över ett mycket vitt fält. Från inledningspassets "Idrottskultur och kulturell identitet" till den sammanfattande paneldebatten där symposiets ende utomnordiske föreläsare, professor Alan Bairner från Belfast, inledde med att vara förvånad över att så få svenskar skrivit om vår idrottsliga nationalism.

Kanske är det så att vi inte ser skogen för alla träd?

Bairner pekade på att man utanför vår del av världen betecknar svenskar och nordbor i allmänhet, som annorlunda än andra länders idrottsmän. Både när det gäller att nå resultat – att bli framgångsrika – och uppförandet både på planen ("utmärkta lagspelare") som vid sidan om ("goda lagkamrater"). Visserligen nämnde Bairner avvikande exempel men menade att det inte störde

helhetsuppfattningen. Något som han till en del ville tillskriva vår förmåga att anpassa oss till andra kulturer och inte mindre förmågan och viljan att lära oss andra språk.

Som utomstående hyllade Bairner den nordiska idrottens organisation där ansvaret för de små föreningarna skiljer sig från andra länders. Han menade att det är viktigt att vi slår vakt om våra ”modeller” i en tid då globalisering och med vidhängande avarten amerikanisering hotar att likrikta stora delar av världen.

Många inlägg gjordes i den efterföljande paneldebatten. Bland annat detta av Matti Goksöyr från Idrottshögskolan i Oslo:

”De nordiska länderna är lika men har genom historien velat bli igenkända på olika sätt. Norrmännen är stolta för att de är just norrmän. Svenskarna betonar gärna sin nordiska tillhörighet, danskarna vill bli sedda som europeer medan finnarna gärna vill betona sin fredlighet.”

När det speciellt handlar om idrott menade Goksöyr att det även för nordbor är tillåtet att ha många identiteter.

Alan Bairner tog fram ett exempel på hur stor roll den nationella identiteten kan spela.

Inget talar för att skottar är mera fredliga och vänligt sinnade än sina grannar i söder, engelsmännen. Men i försöken att markera distans framstår skottarna som ytterst vänliga i idrottssammanhang. Beteckningen huligan har aldrig behövt användas om skottar. Vilket enligt Bairner beror på att skottarna under inga villkor vill ses som engelsmän och därför låter dessa ha monopol på huliganism i samband med fotboll. Åtminstone får de vara ensamma om att utöva företeelsen inom Storbritannien.

Sportjournalistiken och svängningarna inom denna belystes under rubriken ”Idrott och massmedia” med Bo Reimer från Malmö Högskola som inledare. Under paneldebatten framhölls bland annat att allt mer i samhället blir iscensatt och att idrotten följer med trenden. Vilket enligt Bo Reimer tyvärr kommer att kunna leda till att utomstående får allt svårare att skilja mellan vad som är äkta och vad som är spelat inom idrotten.

En reflexion i sammanhanget är ju den hur den tidigare omtalade och ifrågasatta amerikaniseringen försöker att få grepp. Inte minst genom den så kallade fribrottningen, men också inom ännu inte lika avslöjade trix för att höja intresset för boxning och ishockey. I den sistnämnda sporten tänker jag på de ofta förekommande löjliga slagsmålen. Varje gång jag ser ett sådant funderar jag på om en enda handbollsmatch skulle kunna slutföras om utövarna i den sporten lika tydligt sökte provocera och känna hämndbegär?

Professor Kristian Gerner, Lunds universitet, berättade om den upprättelse tyska folket kände efter VM-segern i fotboll 1954. Plötsligt talade världen om Tyskland i andra sammanhang än krig. Och hur Hollands EM-seger i Västtyskland 1988 (mot Sovjet i finalen) sågs som en revansch för både finalförlusten i VM 1974 i och mot Västtyskland och oförrätterna under andra världskriget.

Johan Norberg, Malmö Högskola, tog upp den forskning han gjort under rubriken ”Idrottens väg till folkhemmet”, omfattande tiden 1913–1970. Den

slutsats han kommit fram till överraskar säkert många. De flesta har tidigare menat att staten med sitt stöd till idrotten velat skaffa sig kontroll över den samma. Norberg menar att förhållandet närmast är det rakt motsatta: Idrotten har gärna sett sig som en del av samhället medan staten varken velat blanda sig i eller strävat efter att få idrotten i sitt knä.

Malmöprofessorn Tomas Peterson uppehöll sig vid den tilltagande kommersialiseringen av idrotten. Något som han menar vårt medlemskap i EU riskerar att göra idrotten mera svårtillgänglig för den breda allmänheten ("den som idrottar ska betala allt själv"). Det samtidigt som vi måste vara vakna för att när kommersialiseringen och globaliseringen går hand i hand och bidrar till att likrikta den.

De många intressanta inläggen kan alla omöjligt recenseras men uppfattningen att de två dagarna i Malmö varit givande var allmän.

Symposiet kunde möjliggöras tack vare ekonomiskt stöd från Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande (SCIF) och genom att föreningens ordförande Ulf Lönnqvist skötte den viktiga rollen som moderator underströk SCIF sitt stöd åt den allt mer intensiva forskningen kring idrotten.

För den som vill veta mer om symposiet finns möjlighet att läsa hela rapporten som också finns på Idrottsmuseets hemsida: www.malmo.se/idrottsmuseet.

Tidsdokumentet

Rekord – inte alltid en självklarhet

Jan Lindroth

Ännu under mellankrigstiden rådde på många håll grundläggande skepsis mot tävlingsidrotten. I SVIF:s senaste årsskrift var just idrottskritik huvudtemat. Här framgick att en avancerad debatt förekom. Alltför mycket har den enligt min mening fokuserats på Ivar Lo-Johanssons roman från början av 1930-talet, där han tvivlade på idrotten.

I själva verket får man räkna med att en mängd idrottstvivlare fanns landet runt, klagande över tidens urartning i allmänhet och med tävlingsidrotten som ett av argumenten. Forskningen har inte tillräckligt kartlagt och sökt förklara detta idrottstvivel, som ju numera är som bortblåst i sin fundamentala mening. Vem skulle nu komma på idén att i den öppna debatten gå i kamp mot exempelvis rekordtänkandet? Men det gjorde man förr. Att märka är då att detta med rekord exempelvis under 20-talet för många framstod som en nyhet, inte som nu som en självklarhet. Och det är nyheterna som drar till sig debatt, sällan det sedan länge etablerade. Målet var då att få bort rekorden.

Däremot var det av allt att döma en bredare uppslutning bakom tanken

att rekordfri tävlingsidrott tillförde individ och samhälle mycket gott. Det skulle alltså vara just rekorden som borde bekämpas. Så uppfattades situationen 1924 av en opinionsbildare vid namn K. Elfstadius i den periodiska publikationen Bergvind, utgiven av hembygdsföreningen i jämtländska Bergs kommun. Man kan för övrigt fråga sig om han verkligen var beredd att acceptera all rekordfri tävlingsidrott eller om rekorden bara fungerade som symbol för något större. Här återges hans artikel i sin helhet, där inte minst den demokratiska aspekten kommer fram:

”Idrott och demokrati”

Stadionchefen Eric Bergvall hänvisar till hr Branting, då han vill avfärda kritiken över idrottens urartning. Men det är dock knappast troligt, att dessa herrar skulle komma till så fullt samförstånd i en debatt om mål och medel inom detta gebit.

Hr Branting har ju sagt, att idrottsrörelsen är demokratisk och då må det vara nog för att tysta mun på den, som beklagar, att intresset för denna rörelse växer på bekostnad av ideella strävanden, menar hr Bergvall. Men det är ju inte precis svar på tal. När idrottsledarna rycka på axlarna åt kritiken, är denna gest icke värd kraftansträngningen vid bevisföringens utveckling. Detta högdragna bemötande av varje anmärkning är ej något vittnesbörd om ofelbarhet.

Det är ingen förståndig människa i vår tid, som har något att invända mot idrotten i och för sig. Kroppskulturen är huvudbetingelsen för både fysisk och psykisk hälsa. Därom torde vi alla vara eniga. Det måste också erkännas, att detta är till stor del idrottsmännens förtjänst, ty de ha med berömvärd iver arbetat för utbredning inom alla samhällsklasser av ett levande intresse för träning av muskler, härdning av nerver och utveckling av den yttre personlighetens bästa anlag. Målet: kroppens självbehärskning och lydnad under en sedlig vilja, verklig självtukt, är sådant, som vi alla gilla. En tävlan i detta slags idrott har ingen påtalat såsom något förkastligt. Det är på den det syftas, då det talas om idrottslig demokrati. Man går ju in på denna tävlingsbana som like till vem det vara må. Det frågas aldrig efter anor, förmögenhet eller titel. Och så långt är allt gott och väl, enligt vårt sätt att se, ty sådana böra även villkoren för personlighetens framryckning vara inom samhällslivet. De medfödda goda anlagen böra utan inskränkning få göra sig gällande helt och fullt. Endast så komma alla till sin rätt.

Men man kan ej säga detsamma om rekordjakten. Den har intet nyttighetsmål och den kan ej ha annat syfte än uppdragning av lysande stjärnor. Det är ej längre fråga om hälsobefrämjande kroppskultur utan om cirkusbragder, som kräva sin materiella belöning. Detta förutsätter endast en kamp för vinnande av ära och guld. Man behöver ej vara akademiskt bildad fackman för att förstå, att det måste finnas en gräns för den sportmässiga kraftutvecklingen. Liksom det är ganska påtagligt, att en människa aldrig slår ihjäl sig mer än högst en gång, så synes det också vara fullt obestridligt, att den mänskliga ansträngningen kan uppnå en bristningspunkt. Var finns den? Ja, det är just vad som skall prövas.

Har man rätt att handskas så med eget eller andras liv eller hälsovillkor? Kan detta kallas kultursträvanden? Nej, det måste vara tvärtom. Det är ej så sällan vi få meddelanden om sportstjärnornas allt för tidiga försvinnande från firmamentet. Det är gott om stjärnfall inom denna del av idrottsrörelsen.

Att tala om demokrati i detta sammanhang är naturligtvis ett missbruk av ett gott ord, även om man bortser från sekunddivisionens rekordfåneri. Det är dock människojakt – låt vara att i vissa fall en man kan sägas utnyttja sig själv som villebråd.

Vi böra väl anse oss ungefär lika ansvariga för vårt kroppsliga som vårt andliga välbefinnande, om vi bygga på demokratiska grundsatser. Det är emellertid denna avart av idrottsligt liv, som i hög grad lägger beslag på ungdomens intresse. Man har infört rekordspelet för att egga till träning, men man har ej förstått att hålla fast vid gränserna för tävlingskampen, och så har detta vildsinta raseri, som förvirrar all allvarlig håg för andra mänskliga strävanden, för det allmänna bästa eller enskild förkovran uppstått. Sporten har tagit ungdomen i sitt våld. Man talar endast om rekord, om fotboll, hopp och löpande efter rekord. Målet är icke längre fysisk fostran eller kroppskultur utan rekord framom rekordet. Guden är världsmästaren, som måste avsättas så snart som möjligt. Detta är det höga föremålet för allmän beundran och tillbedjan. Vardagsspråket är sportslang, modersmålet har man sällan bruk för.

När det gått så långt, då är det sannerligen icke stort hopp om återvinnande av något intresse för de ideella rörelserna. Det är mot detta vännerna av en sund idrott reagera, men de ha mycket svårt för att vinna gehör inom idrottsrörelsens ledande kretsar. Det beror kanske på att man även där glömt svenskt tungomål.”

Idrottshistoriska anekdoter

Träningspromenader och mästerskapstitlar. Försäsongsträningen under 1930-talet i AIK.

Nils-Olof Zethrin

Det finns en föreställning om att ”förr-i-tidens” idrottare var snövita amatörer som kunde sköta idrottandet lite vid sidan om. Det skall ha funnits en tid när allt togs med en klackspark och idrottandet var en avkopplande fritidssysselsättning även för de främsta spelarna. Hur avkopplande var egentligen elitidrottandet på 1930-talet? Gjorde man verkligen som vår nutida skidlöpningsstjärna Per Elofsson. Han som vilar sig i form. Hur tränade ett topplag som AIK inför fotbollssäsongen?

Det finns en spridd uppfattning att man inte tränade systematiskt förr i tiden och att spelare idag matchas mycket hårdare än förr. Det är lätt att titta i AIK:s

verksamhetsberättelser från 30-talet för att se att man spelade minst lika många matcher då som idag. Myten om att dagens allsvenska fotbollsspelare matchas hårdare än förr är därmed avlivad. Men hur var det med försäsongsträningen?

Det var under 1970-talet som joggingen slog igenom. För er som minns var Göran Rydhs hit "Keep on jogging" en landsplåga. För 70 år sedan betraktades personer som ägnade sig åt att "tugga mil" längs landsvägarna i det närmaste som byfånar. Det var egentligen bara inom boxningen som så kallad "road work", alltså det vi kallar jogging, förekom. Under mellankrigstiden avsåg "jogging" istället det överdrivet studsande steg som kunde användas vid uppvärmning. På 30-talet var det inte jogging som gällde för de allsvenska spelarna. Man tog många och långa träningspromenader: en dåtida variant av dagens fenomen "power-walk". Under försäsongerna kunde man se Lillis, Massa och alla de andra stjärnspelarna ta raska promenader i Lill-Jansskogen vid Stadion. Antagligen var man rätt ute eftersom en rask promenad ger en bra konditionsträning samtidigt som förslitningsskador undveks och förslitna kunde spelarna sannoligen bli med tanke på deras aktivitetsgrad.

De flesta av dagens allsvenska klubbar startar sin försäsongsträning i januari. AIK:s tränare Ferdinand Hummenberger tog sig inte an laget förrän i mitten av mars 1932. Betydde det att spelarna varit lediga sedan höstsäsongen slutat? Nja, så enkelt var det inte. Innan lagets tränare tog vid sköttes träningen av vad man kallade lagets instruktör. Han stod till truppens förfogande nästan varje kväll i veckan. Träningen drog i allmänhet på allvar igång under den andra veckan i februari. Allt som allt var den direkt fotbollsinriktade försäsongsträningen cirka två månader lång i jämförelse med dagens tre månader. Alltså betydligt längre än vad som förekommer i de flesta europeiska ligor idag.

Spelarna kunde inte heller räkna med speciellt mycket vintervila. Först och främst spelade man fotbollsmatcher ända in i november. Sen väntade för AIK-spelarna den sedvanliga utlandsturnén. Någon nämnvärd vila mellan jul och mitten av februari förekom inte heller. De flesta av spelarna var aktiva i något av klubbens representationslag i bandy eller ishockey. Båda huserade i landets elitskikt. Framförallt bandylaget karaktäriserades som lite av ett träningslag för fotbollsspelarna. Hur mycket träning och hur mycket allvar det var inblandat i isspelet är svårt att avgöra. Man lyckades i alla fall forma ett av landets starkaste bandylag med SM-guldet från början av 30-talet som främsta merit. Att man också bärgade svenska mästerskap i ishockey skedde nog av bara farten.

Träningspromenader, gymnastik och målinriktad träning i kombination med bandy och ishockey gällde som försäsongsträning under mellankrigstiden. Inga viloperioder förekom och spelarna matchades konstant. Hur kunde spelarna lägga ner så mycket tid och kraft på idrotten när dessa så här i efterhand ses som snövita amatörer från en idyllisk tid? Svaret är att toppidrottandet vid denna tid var minst lika intensivt som idag och vad det gäller betalningen har dagens idrottsforskare, som Torbjörn Andersson, visat kunde den uppgå till uppåt en tredjedel av en normal årslön. Allt inom ramen för strikta amatörbestämmelser.

Artikeln är ursprungligen publicerad i AIK Fotbolls magasin Smokingliraren.

Landet runt

Nyhet i världsklass i Göteborg

Lars Bred

20-årsjubilerande Göteborgs Idrottsmuseum har blivit en attraktion rikare. 7 november 2003 återinvigde RF:s ordförande Gunnar Larsson den numera 750 kvadratmeter stora och tre våningar höga museibygnaden ute på Kviberg. Efter 400 nedlagda arbetstimmar stod de nya fräscha lokalerna färdiga för allmänheten.

Museet passade på att presentera en sevärdhet i världsklass. Lars Hindmar, 82 år, har skänkt sin unika samling frimärken, vykort och souvenirer från OS 1896 till 1960. Samlingen är värderad till 7–8 miljoner kronor och därmed också den största och mest värdefulla i världen i sin sort.

– IOC-museet i Lausanne ville ha samlingen men när jag fick erbjudande om att få det här rummet på Kviberg blev valet ganska enkelt, säger Hindmar.

Ett av Hindmars krav på museet var:

– Det skall vara bombsäkert, för det här är värdefulla saker!

Hindmar sprudlar av entusiasm när han visar upp sin digra samling. Hindmar – född 1921 – tävlade i gång för Örgryte IS. På hans meritlista finns fem världsrekord och deltagande i två olympiska spel, 1952 i Helsingfors och 1956 i Melbourne. Han diskvalificerades i bägge tävlingarna på orättfärdiga grunder och fick sedermera upprättelse.

Lars Hindmar har skrivit en bok om sina olympiska upplevelser, betitlad "Olympiska profiler och stofiler".

Det finns gott om både stofiler och profiler i Lars Hindmars olympiska samling. Ta till exempel ett originalbrev, författat för hand av Albert Engström, adresserat till Stockholms Olympiastadion 1912.

– Han var salig efter solskensolympiaden och författade ett lyriskt brev, säger Hindmar.

En profil får väl Malte Levin Stjärngranat också anses vara. Han bodde på en gård i Gränna-trakten och en dag låg en lapp på köksbordet. "Jag har rest till USA för att gifta mig rikt".

– Han gifte sig med en senatorsdotter och umgicks i kretsarna kring presidenten. 1912 bar han USA:s fana och gick i spetsen för den amerikanska truppen i Stockholm 1912. Det är det inte många svenskar som gjort, berättar Lars Hindmar och kluckar av skratt.

– Dessutom betalade han 1 000 kronor för att få vara först ut på Olympiastadion.

Anledning till att Lars Hindmar började samla på olympiareliker är frimärken. Det var en frimärksamling som två bröder gav ut som finansierade ombyggnationen av den gamla olympiastadion i Aten, där de första moderna spelen hölls 1896.

– Så är det; utan frimärken hade det inte blivit några Olympiska spel, fastslår han.

Bland rariteterna återfinns ett telegram från visdiktaren Lasse Dahlquist till fotbollsprofessorn Gunnar Gren som tackade för OS-guldet 1948 i London.

”Idag har vi dans på Brännö brygga för dig och guldet i fotboll”, skrev Dahlquist.

Ett kvitto från Viktor Balck, kallad den svenska idrottens fader, där han ger en städerska 10 kronor i julgåva är en tidstypisk biljett i samlingen.

Lars Hindmar har genom åren hittat värdefulla prylar på många olika sätt. Han använder naturligtvis Internet och har kontakt med andra samlare. Ibland har ren tur gett en raritet.

– Jag hittade ett vykort från GT:s Helge Härneman till fotbollspelaren Sven Rydell där det stod; ”Ta med dig vykortet hem för jag samlar på frimärken”. Det hittade jag i Helsingfors. Undrar hur det hade hamnat där, utbrister Hindmar.

I samlingen återfinns också ”äkta” förfälskningar av tyska souvenirer.

– Det är ju fruktansvärt egentligen men de är så bra gjorda.

En mer handfast souvenir är en liten vallaburk innehållande svensk jord som Hindmar och de andra deltagarna fick i gåva vid OS i Melbourne 1956.

– Men man fick inte ta med sig annan jord in i Australien så vi fick slänga burkarna. Jag behöll min och här är den, berättar han och pekar på en liten oansenlig blå plastburk i en glasmonter.

De personliga favoriterna är många men Lars Hindmar pekar ändå på en välbehållen affisch från OS i Stockholm 1912. En extremt sällsynt raritet. För några år sedan såldes ett exemplar i London för 40 000 kronor.

– Jag köpte mitt exemplar för 6 000 kronor av en man i Malmberget, Kiruna, där den hade hittats i kommunhuset liggande inrullad bakom en vägg!

En annan favorit är en silverrova som gavs till IOK:s ledamöter 1912. Och den och den och den... Listan kan göras lång, det är bäst att besöka museet själv för att få överblick av det digra materialet.

1960 satte Lars Hindmar stopp för sitt samlande, han drog ett streck där.

– Efter de spelen tog läskedrycksfabrikanter och skotillverkare över och spelen blev alltmer kommersialiserade. 1960 hölls de sista riktiga olympiska spelen enligt min mening, säger Hindmar.

Han kommer att vara nära sin samling även i framtiden. Redan har han en mängd visningar uppbokade, där han skall vara guide till sin egen samling. Vem kan vara bättre lämpad?

SVIF-priset 2004 delas

Mottagare av SVIF-priset för 2004 är två. En enig styrelse beslutade nämligen att dela priset (5 000 kronor var) mellan Amanda Creutzer och Nils-Olof Zethrin, båda Stockholm, för deras gemensamma arbete med det så kallade "Skyltprojektet" som rönt stor uppmärksamhet runt landet i samband med Riksidrottsförbundets 100-årsjubileum.

I korthet handlade det om att 100 idrottshistoriska platser utsågs och försågs med skyltar med en kort text om platsen. Skyltarna och platserna har fått många spaltmeter i lokaltidningar i hela Sverige. Amanda och Nils-Olof har därmed bidragit till att popularisera och föra ut idrottshistoria till en bredare allmänhet.

Amanda Creutzer är producent vid Arbetets museum i Norrköping och arbetar för närvarande med utställningen "Arbetslivet – dödskul eller livsfarligt" som invigs av statsminister Göran Persson 15 oktober.

Vid tiden för arbetet med skyltprojektet – som skulle synliggöra idrottens fysiska kulturarv -jobbade hon i Riksidrottsförbundet med 100-årsjubileet. Förutom skyltarna initierade hon ett antal idrottshistoriska projekt, däribland vandring utställningen Idrottsliv och ett utbildningsprojekt med idrottshistoriska sällskap i landet som resulterade i 26 lokala utställningar.

Amanda initierade också samarbetet med Riksantikvarieämbetet om Kulturhusens Dag vilket renderade i två olika studiematerial om frågorna samt Nils-Olof bok (se nedan). Och hon initierade samarbetet med Riksarkivet om Arkivens Dag.

Innan hon började på Riksidrottsförbundet jobbade hon på Riksidrottsmuseet med allt från att guida och bygga utställningar till att föreläsa i skolor om idrottshistoria.

Nils-Olof Zethrin är doktorand i historia vid Stockholms universitet. Där jobbar han med att slutföra sin avhandling om den farliga idrotten, spektakelsporten. Det handlar om hur idrott kunde produceras och konsumeras som en form av nöjeskultur under mellankrigstiden i Sverige.

Under RF:s jubileumsår arbetade han med det idrottshistoriska skyltprogrammet för RF och tillsammans med Riksantikvarieämbetet inför Kulturhusens dag där idrottens platser var temat.

Zethrin författade då boken "På edra platser" som är en bildrik berättelse om idrottens kulturmiljöer.

Tidigare har han arbetat i redaktionen för Vetenskapsradion Historia i P1 samt producerat en rad inslag för P1 och P4 Radio Stockholm.

Pristagarna får ta emot priset – och församlingens jubel – vid årsmötet 20 april. De ska då också hålla ett kortare anförande, något som även förts till statuterna för prisets utdelande. Förhoppningen är också att anförandet ska publiceras i kommande SVIF-nytt.

Ett par nyheter kan presenteras gällande SVIF-priset. Styrelsen har nämligen

beslutat att även organisationer nu ska kunna få priset. Och medlemmarna i föreningen ska på hemsidan (www.svif.net) kunna nominera kandidater till SVIF-priset.

Fotnot: Visst, Amanda Creutzer ingår i SVIF:s styrelse, men hon deltog självklart inte i beslutet.

Tidigare pristagare:

2003: Åke Jönsson, Landskrona.

2002: Mats Hellspong, Stockholm.

2001: Åke Mattisson, Blekinge.

2000: Jens Lind, Stockholm.

1999: Stig Axelsson, Södertälje.

1998: Inga Löwdin, Uppsala.

1997: Birger Jönsson, Helsingborg och Olle Halldén, Stockholm.

Föreningsnytt

Styrelsens verksamhetsberättelse 2003

Föreningens tjugosjunde hela verksamhetsår har avverkats och styrelsen får enligt paragraf 7 i gällande stadgar framlägga följande berättelse.

Styrelsen har hållit fyra protokollförda sammanträden. Den har bestått av Jan Lindroth (ordförande), Karl Örsan (vice ordförande), Kerry Kempe (skattmästare), Leif Yttergren (sekreterare) samt Amanda Creutzer, Ulla Jansson, Johan R. Norberg, Hanserik Tönnheim och Pär Ånell. Som revisorer har tjänstgjort Stig Källström, Bo Nilsson och Hans-Erik Clarström (suppleant). Valberedningen har bestått av Mats Hellspong (sammankallande), Björn Sandahl och Inger Ottander.

Antalet medlemmar/organisationer uppgick till 707, varav 566 personliga medlemmar och 141 organisationer. Föreningens medlemstal har därmed blivit något större i likhet med medlemsomsättningen. Många nya medlemmar tillkommer samtidigt som många försvinner ur medlemsrullorna av olika anledningar.

Det ekonomiska läget är fortsatt stabilt trots ett underskott på drygt 4 000 kronor. Underskottet beror bland annat på att föreningen skaffat en egen hemsida (www.svif.net) vilken flitigt besökts.

Två allmänna möten har hållits. På årsmötet talade fil. dr Torbjörn Andersson under rubriken: *"Den svenska fotbollens kulturhistoria 1900-1950."* Vid detta tillfälle förevisades även Råsunda fotbollsstadion och för sjunde gången utdelades även SVIF:s idrottshistoriska pris. Årets pris tilldelades Åke Jönsson, idrottsforskare och sportjournalist från Landskrona. På höstmötet presenterade Nils-Olof Zethrin sitt arbete med 100 svenska idrottsplatser, det så kallade Skyltprojektet, vilket var en uppmärksammad del i RF:s 100-årsjubileum.

I november utkom föreningens tjugotredje årsskrift under den stående titeln "Idrott, historia och samhälle". Idrottskritik var årsskriftens tema. Publicerings- och verksamhetsanslag har utgått från Centrum för idrottsforskning, till vilket härmed riktas ett varmt tack. Utöver till medlemmar/prenumeranter har årsskriften sålts till lokala idrottshistoriska föreningar och intresserade privatpersoner. Försäljningen av årsskriften har fortsatt öka markant även under 2003.

SVIF-Nytt har utkommit med fyra nummer varav årsskriften utgjorde ett. Till nya redaktörer för SVIF-Nytt har Amanda Creutzer och Pär Ånell utsetts. Den tidigare redaktören, Johan R. Norberg, har övergått till redaktionen för årsskriften.

Föreningen har hållit kontakt med ett stort antal idrottshistoriskt involverade personer, organisationer och institutioner inom och utom landet.

Jan Lindroth
ordförande

Leif Yttergren
sekreterare

SVIF:s Resultat- och balansräkning

SVENSKA IDROTTSHISTORISKA FÖRENINGEN

Balansrapport

Räkenskapsår: 030101-031231

Uppställning enligt BFL

Datum: 030101-031231

Senaste vernr:190

	Ing balans	Perioden	Utg balans
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar I			
1010 KASSA	423,50	-237,50	186,00
1020 POSTG/NORDBANKEN	113.346,76	687,65	114.034,41
1310 MEDLEMSFORDRINGAR	3.850,00	4.300,00	8.150,00
S:a Omsättningstillgångar I	117.620,26	4.750,15	122.370,41
Anläggningstillgångar			
1910 RESERVFONDEN	91.481,43	5.319,44	96.800,87
S:a Anläggningstillgångar	91.481,43	5.319,44	96.800,87
S:A TILLGÅNGAR	209.101,69	10.069,59	219.171,28
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Skulder			
Kortfristiga skulder			
2110 DIV SKULDER	-687,00	687,00	0,00
2120 FÖRUTBET MEDLAVG	-21.775,00	-14.800,00	-36.575,00
S:a Kortfristiga skulder	-22.462,00	-14.113,00	-36.575,00
S:a Skulder	-22.462,00	-14.113,00	-36.575,00
Eget kapital			
2910 FOND FUTURA	-35.075,89	-2.961,87	-38.037,76
2920 FOND			
OBLIGATIONSINVEST	-56.405,54	-2.357,57	-58.763,11
2950 EGET KAPITAL	-95.158,26	9.362,85	-85.795,41
S:a Eget kapital	-186.639,69	4.043,41	-182.596,28
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	-209.101,69	-10.069,59	-219.171,28
BERÄKNAT RESULTAT	0,00	0,00	0,00

SVENSKA IDROTTSHISTORISKA FÖRENINGEN

Resultatrapport

Räkenskapsår: 030101-031231

Uppställning enligt BFL

Datum: 030101-031231

Senaste vernr:190

	Föreg år	Perioden	Budget	Av %
Intäkter				
Klass 30				
3010 MEDLEMSAVGIFTER	75.100,00	77.275,00	77.000,00	0
S:a Klass 30	75.100,00	77.275,00	77.000,00	0
Klass 31				
3110 FÖRSÄLJN ÅRSBOK	15.032,50	21.310,00	16.000,00	33
3120 FÖRSÄLJN VYKORT	230,00	0,00	200,00	-100
3150 BIDRAG	60.000,00	50.000,00	50.000,00	0
S:a Klass 31	75.262,50	71.310,00	66.200,00	8
Erhållna bidrag				
3910 RÄNTEINTÄKTER	754,64	113,65	800,00	-86
3950 ÖVR INTÄKTER	0,00	1.300,00	1.000,00	30
S:a Erhållna bidrag	754,64	1.413,65	1.800,00	-22
S:a Intäkter	151.117,14	149.998,65	145.000,00	4
Direkta kostnader				
4210 ÅRSBOKEN	-72.263,00	-54.225,00	-65.000,00	17
4230 SVIF-NYTT	-19.513,00	-18.863,00	-20.000,00	6
4310 ÅRSMÖTET	-10.731,00	-12.152,00	-5.000,00	-143
4320 FÖRENINGSMÖTEN	-337,50	-5.308,00	-5.000,00	-6
4330 STYRELSEMÖTEN	-10.462,00	-7.383,00	-10.000,00	26
4350 KONFERENSER	-672,00	-1.000,00	-3.000,00	67
4390 REPRESENTATION	-350,00	-1.303,00	-1.000,00	-30
S:a Direkta kostnader	-114.328,50	-100.234,00	-109.000,00	8
Bruttovinst	36.788,64	49.764,65	36.000,00	38
Personalkostnader				
5110 REVISION	-112,50	-170,00	-200,00	15
5180 FORSKNINGSPRIS	-10.200,00	-11.466,00	-12.000,00	4
S:a Personalkostnader	-10.312,50	-11.636,00	-12.200,00	5

	Föreg år	Perioden	Budget	Av %
Övriga kostnader				
6110 PORTO	-15.425,00	-22.967,50	-17.000,00	-35
6320 MEDLEMSVÄRVN/ PRVERKSAMHET	-300,00	-1.316,00	-500,00	-163
6410 HEMSIDAN	0,00	-11.557,00	0,00	-999
6510 KONTORSMATERIEL	-1.071,00	-993,50	-1.000,00	1
6520 TRYCKSAKER	-91,50	-5.319,00	-1.800,00	-195
7020 BANKAVGIFTER	-685,00	-588,50	-500,00	-18
7110 ÖVR KOSTNADER	-2.176,00	-1.300,00	-1.000,00	-30
S:a Övriga kostnader	-19.748,50	-44.041,50	-21.800,00	-102
Resultat före avskrivningar	6.727,64	-5.912,85	2.000,00	-396
Avskrivningar				
7920 MEDLEMSFÖRLUSTER	4.050,00	-3.450,00	-3.000,00	-15
S:a Avskrivningar	-4.050,00	-3.450,00	-3.000,00	-15
Resultat efter avskrivningar	2.677,64	-9.362,85	-1.000,00	-836
Finansiella kostnader				
8110 FINANSIELLA FÖRÄNDRINGAR	-6.892,26	5.319,44	-2.000,00	366
S:a Finansiella kostnader	-6.892,26	5.319,44	-2.000,00	366
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	-4.214,62	-4.043,41	-3.000,00	-35
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	-4.214,62	-4.043,41	-3.000,00	-35
Resultat före skatt	-4.214,62	-4.043,41	-3.000,00	-35
Nettoresultat	-4.214,62	-4.043,41	-3.000,00	-35
8999 REDOVISAT RESULTAT	4.214,62	4.043,41	0,00	999